

Motion till riksdagen 2009/10:K379

av **Agneta Gille m.fl. (s)**

Meddelarskydd i privata företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka meddelarskyddet för privatanställda.

Motivering

Alla anställda i kommuner och landsting har meddelarskydd. Det innebär att de har ett grundlagsskydd för yttrande- och informationsfrihet. De har alltså rätt att ta kontakt med massmedier och berätta om brister och missförhållanden i verksamheten utan att riskera repressalier från arbetsgivaren. Arbetsgivare inom kommuner och landsting omfattas av ett efterforskningsförbud. Detta hindrar arbetsgivaren att efterforska vem som lyft fram frågan. Det ger trygghet för dem som vill yttra sig och påverka i arbetslivet men stärker också demokratin i stort.

Riksdagen beslutade våren 2006 att detta skydd även ska gälla anställda i de kommunala och landstingskommunala bolagen.

När tidigare offentlig verksamhet övergår i privat regi försämras den formella yttrandefriheten kraftigt. För offentlig verksamhet som läggs över i privata entreprenader finns inget meddelarskydd eller efterforskningskydd, trots att det rör sig om offentligt finansierad verksamhet. Att skyddet på detta sätt uteblir beroende på i vilken form det allmänna väljer att bedriva sina verksamheter är oacceptabelt.

I och med regeringens nya lag om valfrihetssystem (LOV) blir detta problem än mer tydligt. Vi kan utan alltför stor chanstagning förmoda att antalet privata utförare inom vården kommer att öka i och med denna lag. Därför är det än mer angeläget att införliva de privatanställda i detta rättsskydd, som i dag endast gäller offentliganställda.

Den självklara utgångspunkten bör vara att den yttrandefrihet och det meddelarskydd som anställda tillförsäkras mot det allmänna även ska gälla på alla privata arbetsplatser.

Fel! Okänt namn på

Privatanställda bör ha samma möjlighet att diskutera förhållandena på arbetsplatsen som offentligt anställda utan att riskera repressalier från arbetsgivaren. En anställd som avslöjar oegentligheter inom företaget måste kunna känna sig säker på att inte straffas för sin frispråkighet.

Privatanställdas yttrandefrihet har vid ett flertal tillfällen varit föremål för utredning, bland annat har det föreslagits att ett skydd för privatanställda mot ingripanden från arbetsgivaren ska införas i tryckfrihetsförordningen. Något beslut om detta har dock aldrig fattats. Det tycker vi är otillfredsställande.

Stockholm den 1 oktober 2009

Agneta Gille (s)

Fredrik Olovsson (s)

Pia Nilsson (s)

Matilda Ernkrans (s)

Sonia Karlsson (s)